

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 17.

V Ljubljani, v sredo 22. januarija 1896.

Letnik XXIV.

Tako-le delajo!

I.

„Tržiške planine morajo biti Bornove; veljaj kar hoče!“ To je geslo berlinskega žida in njegovih po zlatu hlepečih pristašev; geslo, katero ne kažejo le javno v dejanju, marveč očitno pri danih prilikah izrekajo tudi z besedo. V vresničenje tega namena mora služiti vse: denar, zaslužek, čast, oziroma skrita in očita krivica, zvižda, tožbe itd. Pričetkom je žid seveda — prikrito sicer — a z najboljšim vetrom jadral proti svojemu cilju, danes se bori z viharji, zato pa tem siloviteje postopa z onimi, ki mu zastavljajo pot. Pred leti si je planine pridobival z denarjem; danes, ko jih kmet niti za denar ne da, skuša si jih pridobiti s tožbami, krivicami in vsakoršnim pritiskanjem na kmeta. Žid dobro vé, kje so kmetove korenine. Vzemi dolinec živinorejo in — pokopan je. Vzemi pa, ne — le oviraj planince v živinoreji in — uničen je. Dolinec ima vsaj nekaj polja, iz katerega izbije vsakdanji kruh. A planinec niti tega nima ter je popolnoma po naravi in stanu navezan na živinorejo. A kako naj preživi živino, če mu vzameš pašnike? Kaj mu v tem slučaju ostane drugega, kot da zveže culico in zapusti rodno zemljo? Po pravici smemo reči: Živinoreja je korenina našega kmetijstva. In na to korenino je baron Born nastavljal svojo zlato sekuro...

Pričetkom je imel žid lahko delo. Dal je za planino tudi več, kot je bila vredna, le da jo je dobil. Kmetje so jih prodajali — vsaj niso imeli človeka, ki bi jih bil podučil. Se-le prvi shod katoliško-političnega društva je odprl kmetom oči. Možaki so spoznali, kaj žid namerava; pognati jih z domačih tal, oziroma napraviti jih za pravcate he-

lote. Z vso odločnostjo so se uprli nakupovanju; tudi za drag denar Bornu previden možak ni prodal planine. Žid je uvidel, da je zanj „kvarta napak padla“. Kaj storiti, ker planine morajo biti njegove? Začel je z lepa: s prilizovanjem, z obetanjem zasluzka, s kompromisi (kaj ne, gospod Tavčar?) in slednjič, ko vse to ni izdalo, s tožbami, z očitimi in skritimi krivicami, z nagaanjem in pritiskanjem na občinske volitve (glej poročilo „Slovenčev“ o Šentanskih obč. volitvah), s pretenjem, sploh: na najmanj častni način. Vso agitacijo proti kmetom vodita brata Kaster in Poluks, hočemo reči: Mallner in Rieger. Kdor se količkaj zanima za naše žalostne — recimo galicijske — razmere ter nalašč ne meži in ne maši ušes napram vnebovpijočim krivicam — ta mora priznati, da je čista resnica, kar omenjamo. Vesel bi bil pač vsak pravi domoljub, da bi mu ne bilo treba pisati tako žalostnih člankov. Priobčujemo jih zgolj iz tega namena, da bi vsi domoljubi, svetni in duhovni, da bi vse merodajne oblasti združile svoje moči in rešile našega kmeta gotove propasti.

Umevno je, da kmetje nasproti krivičnemu pritisku niso mogli ostati mlačni. Iskati so si jeli prijateljev in zaveznikov, pri katerih bi dobili sveta in pomoči. Spoznali so, da se gre za njihov obstanek. Z denarnimi močmi se pač tudi skupno z daleč ne morejo meriti in kosati z nasprotnikom-milijonarjem. In vendar jim ta pri vsaki najmanjši priliki obesi tožbo na vrat. In tožbe zahtevajo denarja. Prav to pa je Bornov namen. Z nepretrganimi tožbami namerja mej kmeti vzbuditi nezadovoljnost do stanu, odvzeti jim veselje do dela, češ, potem bodo radi prodali, kar imajo. In če bi tudi ne hoteli, morali bodo, ko bo treba plačati obilne pravdne stroške. Odkod pa naj sicer dobé denar, če ne iz prodaje svojih posestev in planin? A Born ni ugnan, če iz-

gubi krivično tožbo v prvi inštanci; za vsak hlačni „knof“ rekurira makari do najvišjega dvornega sodišča. On troške pač lahko poravnava in plača advokate, a naš kmetič ne pobira stotakov na cesti.

Nezadovoljnost do stanu vzbuditi med kmeti — to je Bornova namera. To pa najlažje vzbudi s krivičnim pritiskom in obilnimi tožbami. Če doseže to, prodal bo kmet za mal denar vso svojo lastnino do zadnje bilke. In kaj potem? Zdaj jim Born obljubi dober zaslužek; a ta dober zaslužek bo trajal le toliko časa, dokler kmetje niso povsem navezani na žida in dokler niso vsega poprodali. Ko pa kmetje — kar Bog obvari — izroče svojo last mogočnemu tujcu ter izgube samozavest in prostost — potem bo usahnil tudi lepi zaslužek. Potem bo kmet tlačanil in robotal za suh kruh, ker bo brez pravice in popolnoma suženj svojega tlačitelja. In če delati ne bo hotel — hajdi z Bogom! Sto drugih se ponuja mesto njega. Taka bo prihodnost, če ne postavimo jezú preteči pogubi!

Da se med kmeti že vzbuja taka nezadovoljnost, kakoršno hoče vzbuditi baron Born s svojim trdosrčnim postopanjem, to je dognana stvar. Kdor se shaja z ondukajšnjimi kmeti in se z njimi razgovarja, v kratkem spozna, da jim neka tiha bolest greni življenje in odvzema veselje do napornega dela. Zato je bil gotovo prepotreben drugi shod, katerega je tlačenim kmetom dne 12. januarija l. l. priredilo v Pristavi ljubljansko katoliško polit. društvo. Solze so rosile oči ubozege ratarja, ko je gospod dr. Krek poln prekipečega nandusenja isti dan pred nebrojnim zbranim ljudstvom razpravljaval vprašanje: Zakaj ljubimo rodno zemljo? Marsikatero potrto srce je zaplamljelo v oživiljeni ljubezni do domače zemlje, v marsikatero dušo se je naselil pomlajen pogum.

LISTEK

Dozdevna ljubezen.

Roman. — Spisal knez M. N. Volkonskij.

(Dalje.)

Prvi čas, ko so prišli v Baden-Baden, bilo je Nataliji jako dolgčas. Vreme je bilo hladno, dežavno. Letna doba se je ravnokar začejala; tujcev je bilo malo. Grofica se je boljšala počasi in redko hodila iz svoje sobe. Nikogar nista poznali, skoro nikogar ne videli in bili vedno sami in sami z zopernimi jima knjigami in notami, z vednimi sanjarijami o poletju; ona je je mislila prebiti na deželi z ženinom in dasi je dobivala čisto pisma od doma, se je vendar pomnožil v Nataliji dolgčas po njem, čuvstvo osamljenosti in otožnosti pri vsem in vseh tako, da čisto ni mogla vzdržati solz, ni mogla pomiriti se in trudila se samo, da ne bi mati videla teh solz.

„Ah, on me nazivlje zalo in veselo,“ mislila je čisto, utopljena v se, vzdržuje solze, padajoče na nje vzglavje s slišnim jej šumom in pritvarja se, kakor da spi, da ne bi vznemirila matere. „Ako bi pa znal, kako sem neprijetna, ako bi znal, kako huda sem časih... Kako zoperna sem kdaj, kako časih nikogar, nikogar ne ljubim, ni sebe, ni njega, nikogar... A ni on ne ljubi. Ako bi ljubil, prišel

bi sem. Ako bi hotel, prišel bi.“ In, trudeč se, da ne bi slišala notranjega glasa, kateri jej je govoril, da vse to ni res, da jo on ljubi in da ona zna za to, ponovila si je:

„Ne, ljubi me ne, ako bi me ljubil, prišel bi... Da bi prišel, ako že ne on, vsaj kdo drugi, — bilo bi vendar le lažje. A tako sama, vedno sama... ah, strašno... Kako, da ne razumejo? Kako, da mati ne razume?“ govorila si je, čuteč žalost in ljubav do osebe in nekako zlobo in sovraštvo do vsega, celó do nežno ljubljene matere.

A grofica res ni razumela. Videla je Natalijin položaj, opazovala jo, mučila se, molila, očitala si je, da je šla radi sebe v inozemstvo, da je razdružila hčer z ženinom, z vso dušo je želela pomoči jej, a ni znala, kako, s čim, — ni se domislila, da je treba Nataliji življenja, a ne takega, kakoršnega sta imeli, ampak drugega, — da Natalije ni žalostila toliko ločitev od ljubimca, kolikor neprestana misel in možnost misliti o tej ločitvi. Ljudij, tovaršije bilo je treba Nataliji, a grofinja ni mogla tega razumeti... Njej se je zdelo tako lepo, ljubiti samo to, kar je lastno, bližnje, — tako nemožna želja, videti tuje, večinoma puste in glupe ljudi, — tako prijetno, sedeti tiho, mirno v svojej sobi, čitati knjige in časnike, pisati domov in prejemati pisma od doma, da ni mogla verjeti, ni mogla sumiti, da bi mogla Natalija, njena Taša, najti v čem večjo zadovoljnost;

hudo bi se jo bilo užalilo, ako bi se jej bilo dejalo, da je to tako, in ne samo, da se ni trudila, da bi našla hčeri razvedrila, skoro nevedé jo je odstranjevala od družbe.

„Nu da, da, da,“ govorila si je Taša, ko je šla na sprehod v vrtič hôtela in leno hodila naprej in nazaj po mokrejši, ozkejši cesti med črnimi gredicami in razkopano zemljo, opazujoč prihajajoče in odhajajoče tujce.

„Povsod, vsem je veselo, prijetno, dobro... Zakaj je samo meni dolgočasno in samotno?... Ah! zakaj?... Vedno sama, le sama. A čas beži in nese s seboj mladost, krasoto... Jaz se staram, slabšam, a nikdo se za to ne briga... Mama, še ona me ne razume...“ In hude, neizjokane solze so ji stiskale grlo.

„Nikomur nisem potrebna, nikomur ni mari, kaj je z menoj, kako... Vse jedno...“ mislila je dalje in ustavila se, da ne bi zaplakala, pred grmom, kakor da ga pregleduje, ali gledala na dečka, ki je zbiral z lopato smeti s ceste v leseno tačko (samokolnico), razvedrila se s tem nevedé in potolažila.

„Treba mi je njega, njega, takoj,“ govorila si je in z njo hodila po vrtiču radi gibanja, katerega je priporočal zdravnik, ki je prihajal vsak dan k grofici.

„Mili moj... kako te ljubim, kako te ljubim!“ mislila si je in skušala posmehniti se skozi solze

5. 4. 15. M. M. Pau

Deželni zbor Kranjski.

(VIII. seja, dne 22. januarja.)

Deželni glavar otvori sejo ob 1/11. uri. Vlado zastopa dež. predsednik baron Hein. K zapisniku zadnje seje se oglasi posl. Hribar, ter se pritoži, da še dozdej ni dobil od gg. stenografov svojega govora v verifikacijski debati, dočim je gosp. posl. Pfeifer objavil v „Slovencu“ neki svoj govor že dva dni potem, ko ga je govoril v zbornici. Odgovarjalo se mu je, da je govor gosp. Pfeifer sam spisal in ga izročil listu. Posl. Hribar vzame ta odgovor na znanje.

Posl. dr. Majaron vpraša posl. Kluna kot načelnika finančnega odseka, zaradi neke notice objavljene v Slovencu glede razprave finančnega odseka o vodovodu na Raki.

Vlada je predložila načrt zakona, s katerim se dopolnjuje § 13 zakona z dne 26. oktobra 1887 dež. zak. št. 2 iz l. 1888 o razdelbi skupnih zemljišč in o uredbi dotičnih skupnih pravic do uživanja in oskrbovanja.

Posl. Klun nasvetuje, da se v stavbinski odsek izvolijo še trije člani.

Posl. dr. Tavčar nato utemeljuje predlog gledé odpovedbe carinske pogodbe z Ogersko. V govoru navaja mnoge slabe posledice za Avstrijo vsled sedaj še veljavne pogodbe z Ogersko ter naglašja, da mora osrednja vlada pri novi pogodbi odločno varovati koristi totranske državne polovice, kar zahtevajo skoraj vsi dež. zastopi.

Posl. Povše obširno utemeljuje prvi del predloga gledé carinske pogodbe z Ogersko in gledé žumberskega in marijindolskega okraja nekdanje vojaške granice. Govornik navaja razne dokaze, da je sedanja pogodba z Ogersko v veliko škodo Avstriji in na korist ogerske državne polovice. Govor, ki je bil z burno hvalo vsprejet, objavimo o priliki.

Drugi del predloga glede Žumbrega in Marijindola utemeljuje obširno posl. Klun ter na podlagi zgodovine dokazuje, da je žumberski okraj vedno bil del kranjske dežele in da se ga je Ogerska polastila le vsled popustljivosti z naše strani. Jako zanimivo zgodovinsko razpravo objavimo v našem listu. Govor je zbornica odobrvala z glasno pohvalo.

Prošnja županstva Sv. Mihela na Notranjskem za vodovode se izroči deželnemu odboru v konečno rešitev, ker načrti s proračuni za vodovode na Kalu, Pristavi itd. so že izgotovljeni, toda deželni inženir dvomi, da bi bilo za vodovode dovolj žive vode. Finančni odsek torej ne more družega nasvetovati, kakor da deželni odbor to stvar definitivno reši. (Por. Žitnik.)

Podpornemu društvu za izpuščene kaznenice na Kranjskem se dovoli 50 gld. podpore. (Poročevalec Murnik.)

Prošnja krajnega šolskega sveta v Starem Trgu za uvrstitve družega učiteljskega mesta v drugi plačilni razred. Ker jednake prošnje ne spadajo pred deželni zbor, odstopi se deželnemu odboru, da jo predloži deželnemu šolskemu svetu. (Por. Klun.)

Poslanec Modic podpira predlog rekoč:

Gledé te prošnje krajnega šolskega sveta v Starem Trgu dovoljujem si tudi jaz nekoliko besed izpregovoriti, katere naj bi pripomogle, da se prošnja na pristojnem mestu usliši. K šolski občini Stari Trg všolano je tudi mesto Lož, katero nima svoje šole in pošilja tje v šolo do 200 otrok. S tem ima starotrska šola nekako značaj mestne šole, in to temveč, ker tudi šolsko poslopje stoji na mestnem zemljišču. Priporočam tedaj blagorodnemu gospodu deželnemu predsedniku kot načelniku deželnega šolskega sveta, da blagovoli pri prihodnji razvrstitvi plačilnih razredov na prošnjo se blagohotno ozirati.

Poslanec Murnik poroča o prošnji mestne občine Črnomelj za odpis ostalega posojila 4890 gl. za zgradbo šol. poslopja. Poročevalec obširno poroča, da so dotične občine doslej sploh dobile razmerno največjo podporo za šolo nad 10.000 gld. podpore in še 8000 gld. brezobrestnega posojila. To posojilo se jim je itak podaljšalo, in ko bi se ustreglo tej prošnji, pride pred dež. zbor še dolga vrsta enakih prošenj. Zato nasvetuje, da se prošnja odkloni.

Posl. dr. Tavčar predlaga, naj se prošnja odstopi dež. odboru, ki morda vendar z ozirom na našete razloge o prošnji v prihod. zasedanju nasvetuje, če ne odpis vsega, vsaj polovico dolga.

Ta predlog ni bil vsprejet, ker gotovo bi dež. odbor v prihod. zasedanju ne mogel družega nasvetovati, kakor danes poročevalec fin. odseka gosp. Murnik.

Prošnja občin Kostelj, Podgora in Videm za vodovode se izroči s priporočilom dež. odboru, da o prvi priliki pošlje v te občine hidrotehnika, ki naj napravi načrte s proračuni. (Por. Povše.)

Posl. Pakiž prav toplo priporoča dotične prošnje, kajti ljudstvo živo potrebuje vode.

Prošnja županstva v Drašičah za preložitve okr. ceste Drašiče-Kermačina se izroči dež. odboru. (Por. dr. Papež.)

Poslanec Schweiger prošnjo toplo priporoča, rekoč:

Prošnja drašičke občine gre na to, da se del okrajne ceste, katera drži iz Metlike do hrvatske meje, preloži, oziroma da se preloži klanec imenovan pod Oskuršem. Ta klanec je zelo strm in vožnja na obeh njegovih straneh je jako nevarna. Ako si drašička občina piše svojo kroniko, je že marsikatero nesrečo zabeležila v svojih listinah.

Tu v visoki zbornici sta navzoča dva poslanca, gosp. Košak in Loy, katera sta že mnogokrat težke vozove vozila po tem nevarnem klanecu, in kakor si želita, da se kmalu vrnejo blaženi časi, ko bosta zopet vozila izborno metliško in vivodinsko kapljico, bode njim in vsem voznikom ljubo, da se tačas odstrani grdi klanec.

K razlogom v prošnji navedenim opomim še na nekaj, kar je vredno posebnega uvaževanja. Mi Belokranjci se trdno nadajamo, da v kratkem dobimo toliko zaželeno belokranjsko železnico in v tej srečni nadi smo izračunali, da kolodvor bo v bližini

tega klanca in ravno po tej cestni progi se bo vršilo največ prometa. Ne samo domači kraji bodo imeli tu vožno pot do železnice, ampak tudi sosedna Hrvatska, zlasti velika občina vivodinska s svojim mnogoštevilnim prebivalstvom. Ti kraji so že zdaj več ali manj navezani na Metliko, tu kupujejo, prodajajo, tu imajo zdravnika. Promet na tej cestni progi je že zdaj jako živahen in se bode še povikšal, ko dobimo železnico. Pripovedovalo se mi je, da hoče hrvatska vlada zvezati Vivodino in Metliko s pošto, ki bo vozila po tej poti. Pripomnim, da bi ta prošnja bila že zdavno morala biti predložena; pa dobro da je danes tu; ona mi je znamenje in zagotovilo jedinstva in zločnosti mej dotičnimi občani. Zatorej prav toplo priporočam to prošnjo in slavni deželni odbor naj hitro, ako mogoče izvrši to, za kar drašička občina prosi.

Posl. Jelovšek poroča o prošnji županstva Gorenji Logatec, Hotederšica, Rovte, Garčarevec in Planina, da se odkloni prošnja cestnega odbora logaškega glede zgradbe ceste Dolenji Logatec črez Laze, Ivanje Selo na Rakek, ter predlaga v imenu upravnega odseka:

Prošnja proti uvrstitvi sedanje občinske poti iz Rakeka črez Laze v Logatec se odstopi dež. odboru v uvaževanje.

V stavbinski odsek so bili izvoljeni: grof Leon Auersperg, dr. Majaron in dr. Žitnik.

Konec seje ob 1/8. uro.

Prihodnja seja v petek.

Štajerski deželni zbor.

V predzadnji seji dne 18. t. m. so poslanec Sutter in tovariši stavili predlog, naj se c. kr. vlada naprosi, da iz raznih v predlogu naštetih vzrokov pri novi pogodbi z Ogersko odločno zahteva pravičnejšo razdelitev skupnih državnih prispevkov ter varuje gospodarske koristi avstrijskih kronovin. Na mesto dr. Serneca je bil v občinski odsek izvoljen grof Wurmbbrand, v finančni odsek na mesto dr. Lipolda dr. Wokaun. — Včeraj je bila deveta seja, v kateri se je mej drugim mestni občini Brežice za pet let dovolila pravica, da sme na mostu čez Savo pobirati mostnino od voza po 20 kr. in sicer od takih vóz, ki ne porabljajo mestnega broda. Sprejet je bil nasvet obč. odseka, da se dovoli okr. sodišču v Mariboru postopanje proti dr. Radey-u zaradi razžaljenja dr. Glantschnigga. Odsek utemeljuje nasvet s tem, da se dr. Radey ne udeležuje obravnav deželnega zbora.

Razprava o potrditvi volitev.

(Govoril dež. posl. dr. Žitnik.)

Visoka zbornica! Ne samo tukaj v zbornici, ampak tudi povsod drugodi, kjer sem imel priliko izpregovoriti kako besedo na volitvah shodih, bodisi da sem jaz povabil volilce, bodisi, da sem se odzval njih povabilu, naglašal sem načelo, da smo mi poklicani v deželni zbor, da tukaj delujemo, ne pa, da se prepiramo. To, kar smo danes slišali od gospodov v središču, brali smo že sto in stokrat po

materi, ki se jej je nasmehnila iz okna z ustnicami in kratkovidnimi očmi, čuté, da zajoče takoj.

Tako je šel dan za dnem, a Taša se je vedno mučila in dolgočasila, bila vedno sama z materjo in pomirila se je samo ta čas, ko je prejemale od ženina pisma in čitala za njo napisane vrstice, v katerih je bil ves on, vsa njegova duša, vsa njegova ljubav.

„Mili, dobri,“ mislila je, ko je brala in prebrala njegova pisma in razumela v njih najvažnejše, da se tudi on muči in čaka nje, da trpi, ker ne more biti z njo in se boji, da bi ga ne zabila, ne nehala ljubiti.

„Mili, dobri,“ ponavljala je in postalo jej je jasno, mirno in celo radostno v srcu, posebno zato, ker se je tudi on bal (kakor da bi se moglo to prigoditi), da bi ga ona ne zabila.

Koncem tretjega tedna razjasnilo se je naposled vreme in postalo toplejše. Grofica začela je hoditi in voziti se po dnevu vênj, da bi dihala kolikor možno bolj svež zrak, in Taša je precej oživila, dasi nista imeli, kakor preje, nobenega znanca, in čisto, ko ni bila grofica zdrava, se je sprehajala cele ure in čitala sama v vrtiču.

Pri tem vrtiču, na ploščadi pri vhodu v hotel, držal je gizdav konjar vsako jutro sivega konja, osedlanega za moža. Vsako jutro videla je Taša, kako prihaja nepremisljivo o določeni uri iz predstopnic

starček, nekdanji predsednik bivšega svobodnega mesta ***; baron Knaus, seda na konja in jaha na sprehod.

Nekoč je šla Taša k dvericam vrtiča.

„Ali je sladkor?“ vprašala je konjarja. In ne pričakujé odgovora odbežala je na hodnik, vzela nekoliko koščkov sladkorja in vrnila se z nova k dvericam...

Ko je prišel Knaus, dobil je Tašo pri krmljenju svojega konja. Taša je bila v zadregi in hotela oditi, a starček se je odkril s posebno, samo ljudem njegovih let svojstveno priljudnostjo, zahvalil se Taši in dejal, da ona gotovo zelo ljubi konje in se jih ne boji.

„Da, zelo jih ljubim,“ odgovorila je ona, pogledala še enkrat konja in poklonivši se Knausu šla z lahkimi, a tihimi koraki, da ne bi pokazala svoje zadrege, od dveric k hodniku.

Pri srcu jej je postalo hipoma nekako veselo.

Od tega dne premenilo se je za Tašo življenje v Badenu popolnoma. Znanje s Knausom se je nadaljevalo. Čez nekoliko dni je prosil Tašo, da bi ga predstavila grofici, potem seznanil ž njo svojo ženo, potem je prišla njegova sestrčina, priletna, a mladeča se deklica, gospica Burkhardt, s katero se je Taša tudi seznanila. Potem so se srečali popolnoma slučajno pri godbi s Kašinskimi, starim znancem in

prijateljem Narokovih, ki se je prišel zdraviti radi revmatizma in ni znal, da so Narokovi v Badenu, ker je prebil vso zimo v Italiji in dolgo ne prijemal izveštij od grofa. Potem se je seznanila Taša z družino angleškega lorda, z Ljvovo in njenim sinom, Iljo Dimitrijevičem, katerega je še preje precej poznala, in kakor solnce se je razsvetilo v Tašini duši.

Ko je Knaus izvedel, da nima samo rada in se ne boji konj, ampak celo jezdi, izprosil si je dovoljenja grofice, privel neki dan Taši jezdarskega konja in od tega dne je začela Taša jezdit vsako jutro skupno s Knausom in konjarjem.

Grofica se je bala jahanja, toda Taša je tako želela jezdit, da je mati žrtvovala svojo spokojnost.

Ko je prišel Bahtemin v Baden, bil je čas za Tašo v polnem cvetu. Znanja bilo je mnogo, grofica bila je skoro popolnoma ozdravela; sprehajali, vozili so se na sprehod, hodili k godbi in časih v gledališče. Tašo so imenovali badensko „solnce“ in govorili, da brez nje je pri godbi temno. To je rekel Kašinskij, znanec in ljubitelj umetnosti in čestilec ženske krasote, zatrjujoč, da je ona najlepša deklica v Badenu. Taša je zarudela, bila v zadregi, in dasi je skušala smatrati to kakor šalo, je vendar znala v duši, da je to res; to jo je radovalo in zraven spravljalo v zadrego.

(Dalje sledi.)

časnikih. (Posl. dr. Tavčar: „Po naših časnikih? Vsaj jih ne smete brati!“) — To je moja stvar.

Vi ste današnji razgovor — gospoda, jaz hočem kolikor mogoče miren ostati — iz trte izvili. Proti nobeni volitvi se ni ugovarjalo, nobenega protesta ni bilo in torej si moram misliti, da so Vaši govori namenjeni samo za galerijo in za javnost. Posebno jeden gospodov, katerega kot človeka spoštujem, prišel je razgovor, ker si je hotel bržčas utešiti užaljeno srce, češ, jaz nimam toliko vrednosti, da bi me izvolili tam, kjer sem se ponujal, ampak iskati sem si moral pribežališča drugod; in to, gospoda moja, je prvotni povod današnji debati.

Očitale se nam je, ne samo danes, ampak že poprej številnokrat v zbornici, po listih in na javnih shodih: „Vi črni klerikaleci, Vaš zarod je kriv, da se je razdružila narodna stranka in da se pisano gledamo.“ Gospodje, to nam očitale, vso krivdo nam v žep potiskate, jaz pa pravim: posito sed non concessio, da smo mi tudi nekoliko krivi, recimo za polovico. Bodite tudi Vi toliko poštene in pravični, da prevzamete vsaj tudi polovico krivde. (Posl. Hribar: „Kdo je uničil Gregorčiča?“) — Jaz ne.

Vi pravite, da se je začel prepir, odkar je prišel na Kranjsko prevzvišeni knezoškof dr. Missia, to je bilo menda meseca novembra l. 1884. Gospodje, pojte domov, čitajte, kaj je pisal „Slovenski Narod“ leta 1872, 1873 in 1874. Kdo je takrat le slutil, da pride na Kranjsko prevzvišeni knezoškof Missia? Ali ni bil takrat boj še hujši, kakor danes? V onih letih iščite vzroke, pričetek sedanjih prepir! Kako da je prišlo, da je prepir potem nekoliko ponehal, o tem bi Vam lahko mnogo povedal. Jeden gospodov vaše stranke, ki danes tukaj sedi, je rekel pri neki priliki, da bodo „Slov. Narodu“ premenili ime, in pod novim imenom naj v prihodnje izhaja. Bilo je to pred več leti. S temi besedami pa je nehoté priznal, da se sramuje svojega glasila. A drugi so skoro gotovo rekli: Ne, tega ne storimo, da se ne bo reklo, da so nas ugnali v kozji rog! In ostalo je pri starem. Iz tega pa je jasno, da naš prevzvišeni knezoškof ni zanesel prepira v deželo, kajti prepir je bil že preje. In kot dijak sem včasih čital „Slov. Narod“, (posl. dr. Tavčar: „Ali ste bili takrat liberalci?“) Kaj sem bil, to je moja stvar — ali takrat je bil „Narod“ drugačen.

Vi nam vedno očitale, da smo mi krivi tega prepira. Ne smešite sami sebe, kajti svet Vam tega ne veruje, da bi mi bili vsega krivi. Da v političnem boji včasih strast vzkipi in res tu in tam prekoračijo meje dostojnosti gospodje, to je bilo vedno tako in bo ostalo, dokler bodo stranke v političnem življenju. — Jaz sem vedno trdil, da je boljše, če imamo dve stranki, zakaj jedna gleda drugi na prste in jo nagiblje, da bolj napenja svoje moči v korist dežele. Ali misel moja in prepričanje, katero sem si v teku poslednjih 10 let pridobil, je ta, da se je mlajši zarod slovenskega naroda navzel krive misli, češ, da duhovniki nimajo ničesa opraviti v javnem življenju; oni naj izvršujejo svojo službo v spovednici in na prižnici, drugod pa morajo molčati. (Poslanec Hribar: „To ni res!“) Jaz vprašam: Ako ste Vi pravi liberalci, ali nam smete potem kot taki vzeti pravico sodelovanja v javnem življenju? Ali nismo tudi mi državljani in ali nismo članovi jednega in istega naroda? In ako si prisvajate ljubezen do tega naroda, ne odrekujte nam iste ljubezni! Morda Vas ne bom prepričal, ali če Vi trdite, da se mi duhovniki potezamo samo za gospodstvo, zagotavljam Vas, da to ni res. Na duhovsko nadoblast od nas nihče ne misli in jaz sem vedno naglašal, priporočajmo samo dva ali tri kandidate duhovskega stanu za prihodnje deželnozborske volitve, da se ne bo reklo, da mi duhovniki hočemo vladati, a druge sposobne kandidate izberimo iz svetnega stanu. Nam nikakor ni za gospodarstvo, ampak jedino le gmotni in kulturni napredek našega naroda nam je pri sreci, in nič drugega. Za pričo vprašajte, kogar hočete, kateregakoli mojih volilcev. Nikdar se nisem ponujal, ampak rekel sem jim: „Volite, kogar Vam je drago, po svojem prepričanju, samo volite moža, ki bo gledal na Vaše koristi, ne pa samo naše.“

Gospodu poslancu Kersniku, ki je dejal, da smo mi krivi prepira med narodnima strankama, kličem v spomin tisto tajno posvetovanje, ki se je svoje dni vršilo na magistratu. Mi vsi — gospod poslanec Kersnik sam, ki je bil navzoč, mora to priznati — smo rekli, da smo za pošteno spravo in da ne zahtevamo, da bi se klub razdružil. Gospod poslanec Kersnik je rekel tedaj: „Kaj se bomo li-

mal, ker se ne moremo zlimati“. G. Šuklje, kot tedanji duševni vodja sedanje nam nasprotna stranke, je trdil, da je nadaljno skupno delovanje v jednem klubu nemogoče, in nekateri drugi gospodje so govorili tudi tako; dveh gospodov sploh ni bilo več k posvetovanju. Mi smo prišli z najboljšo voljo, da sklenemo pošteno, resno spravo, ali ko je prišlo do glasovanja o razdružitvi kluba, ostali smo za dva ali tri glasove v manjšini. Kdo je torej kriv razpora? Mi ali vi? (Poslanec Kersnik: Vsi!) Vnanji povod dali ste vi in to bodi na zid pribito! (Poslanec Kersnik: Vam se je kamen od srca odvalil!)

Potem se je danes trdilo, da se je prevzvišeni knezoškof pokazal nasprotnika slovenskega naroda, ko se je pri neki priliki razgovarjal z bivšim pravosodnim ministrom grofom Schönbornom. Gospoda, jaz sem bral pismo, katero je grof Schönborn v tej zadevi pisal našemu knezoškofu. Iz pisma pa je bilo razvidno, da dotična dva državna poslanca nista razumela, oziroma prav tolmačila ministrovih besed. Kar torej očitale knezoškofu, je popolno natolcevanje. Stvar je ta! Razgovor dotičnih dveh poslancev je romal iz Schönbornove pisarne v Novomesto, odtod v ljubljansko čitalnico in iz čitalnice v „Slov. Narod“ in po tej dolgi poti je prišla cela „kolobacija“ na dan. Istina pa je, da je gospod knezoškof odgovoril grofu Schönbornu, da na Koroškem živi del slovenskega naroda, ki razume vsakega propovednika, ako tudi govori v čisti in pravilni slovenščini, pač pa je drugačno narečje, kakor se razlikujeta narečji, recimo, gorenjsko in dolensko. Glede Schönbornovega pisma moram omeniti, da bi smel porabiti prepis kot dokaz v mogočih slučajih, pa žalibog ga nimam pri sebi, ker se nisem nadejal današnjega prepira.

Dalje nam zopet očitale, da je naša stranka bila nekdanj nasprotna družbi sv. Cirila in Metoda, da bi jej bila še danes nasprotna, tega danes niste trdili. (Poslanec Hribar: Se sedaj!) Prosim, berite „Slovenca“! Ali vam poročila in priporočila niso dokaz, da nismo družbi nasprotni? Kar se pa tiče katoliškega shoda, tam niso grajali namena družbe, ampak le izražali nezaupanje v obče do vodstva. Dotični gospod ni grajal družbe kot take, ampak opozarjati je le hotel na nekatere nedostatke, ki se lahko utihotapijo, in tako širijo nezaupanje do družbe.

Dalje je bil gospod poslanec Hribar tako prijazen — ne vem iz katerega uzroka je to pravil in kje je slišal nekaj zvoniti, (Poslanec Hribar: V „Slovenca“!), da jaz želim priti v deželni odbor. (Poslanec Hribar: Tega nisem rekel, ne vi, ampak dva vaša tovariša!) Jaz sem vas drugače razumel, reči pa smem z mirno vestjo, da na kaj takega niti mislil nisem, da se nisem ponujal in se ne bodem. (Poslanec Hribar: Qui s' excuse, s' accuse!)

Gospod poslanec Hribar je mene apostrofiral kot političnega kapucina, (Poslanec Hribar: Oberkapucina! veselost), skoravno nimam brade, češ, da sem po volilnih shodih strahovito zabavljal zoper slovenske liberalce in brezverce. Ne da bi se hotel opravičevati pred Vami ali pred kakim človekom, a rečem, da ga ni nobenega med vami, ki bi mi mogel dokazati, da sem na shodih nalašč o vas rabil izraz „liberalci“ ali „brezverci“. Ogibal sem se teh izrazov in vas imenoval: „stranka Narodova“, oziroma „stranka Hribarja in Tavčarja“. To so bile stereotipne moje besede. Če pa ste liberalci v zasebnem življenju, tega jaz ne preiskujem, ker mislim, da ni pošteno, v politiki komu očitati privatno življenje. Kar sem vam jaz očitil, očitil sem vam kot deželnim poslancem. Ali gospodje, če ste vi užaljeni do srca, če vam kdo pravi, da ste „liberalci“, morate tudi nam oprostiti, če protestujemo proti izrazu „klerikaleci“ v tem pomenu, kakor ga vporabljaate vi in kakor ga rabijo dunajski židovski listi, namreč kot psovko, kakor se morda semtertje rabi tudi beseda „liberatec“. (Poslanec dr. Tavčar: „Klerikalec“ ni psovka, „clericus“!). Prosim, pa to ni karakteristično za našo stranko v vašem smislu!

Gospod poslanec Hribar je meni naravnost očitil breztačnost in brezvestnost, da sem na shodih „barval“ ljudi in jim pravil, da je vse tiste večje troške in bremena, katera bo nosila dežela v prihodnjih letih, zakrivila le narodno-napredna stranka. Gospodje, vselej kadar sem prišel s kakega shoda domov, sestavljal sem svoj govor vsaj v glavnih potezih in „Slovenec“ ga je objavil. Tam imate moje govore in poročila, in vse, kar sem pravil ljudem, recimo, o gledališču, bolnišnici, lovskem zakonu itd.

Jaz sam priznavam, da je gledališče kulturni zavod, ako se uprizarjajo dobre, poštene igre. Vaši stranki nisem očitil dejstva, da se je gledališče sploh zgradilo, v tem oziru tudi nas zadeva krivda, če sploh katerega. Grajal sem le deželni odbor — gosp. posl. Papež je priča — ker ni skrbel, da bi se proračun ne bil v toliki meri prekoračil. Ne rečem, da je bila temu kriva morda malomarnost deželnega odbora, pač pa preveliko zaupanje do inženirjev. Zgradba gledališča je bila proračunjena na okroglih 261.000 gld., stane pa okroglih 310.000 gld. V tem oziru sem lansko leto v zbornici od dežel. odbora zahteval pojasnila in opravičenja, zakaj se je proračun prekoračil za približno 50.000 gld. In to zadevo sem omenjal na shodih, ali je komu všeč ali ne. Ko bi bili pri taki stavbi konečni skupni troški presegle proračun za kaceh 8—10.000 gld., bi se morda ob tem ne izpodtikal.

Dalje se je govorilo o deželni bolnici. Kolikor poznam gospoda poslanca Hribarja, upam, da bo tako pošten, da bo svoje besede preklical, ko mi je očitil brezvestnost v tem oziru. Naša stranka je dovolila za novo bolnico 100.000 gld., torej z izkupilom za staro bolnico ter podporama kranjske hranilnice in mestne občine ljubljanske skupaj okroglih 330.000 gld. A Vaša večina je dovolila 573.000 gld., katera svota pa se ne sme prekoračiti. Vsi pa smo pripoznavali in prepoznavamo potrebo nove bolnice in če bi takrat ne bili sklenili te zgradbe, morali bi storiti to sedaj po potresu. Da je potrebna bila nova bolnica, poudarjal sem na vsakem shodu, kar sem pa grajal, to je bila tista potrata v novi bolnici. Proti tej sem govoril. To pa že danes vsi vemo, da bode nova bolnica stala do 200.000 gld. več, kakor je bilo proračunjeno, predno bodo končana vsa dela. Da ste Vsi vsega tega krivi, tega jaz nisem trdil, ampak deželni odbor oziroma dotični poročevalec, bi bil moral tukaj storiti svojo dolžnost. Če se pa inženirjem kar plein pouvoir dovoli, potem pa ni treba sklicati deželnega zbora, ampak deželni odbor naj samo inženirjem reče:

„Napravite gledališče, bolnico, vodovod, cesto i. t. d. kakor hočete, in potem pa račune predložite“. (Veselost na levi.) Čemu se torej prepiramo in razgovarjamo o raznih proračunih, ako nikdar ne obveljajo. (Klici: Res je!)

V tem zmislu sem jaz govoril in v „Slovenca“ pisal o bolnici, če so se pa moji govori v Vašem glasilu zavijali, mene ne zadene nobena krivda. Ko sem jaz g. tovariša, glavnega urednika „Slov. Naroda“, opozoril na tako pisavo, bil je njegov odgovor: „To je naša taktika“. In to pove veliko, namreč: „Govorite, kar in kakor hočete, namen naš je, da Vas črnimo in drugače poročamo“.

Gospoda moja, to ni politično poštenje in če je kaj brezvestno, brezvestno je tako zavijanje, ne pa tisto, kar sem jaz govoril. Tako sumničenje moje osebe odločno odklanjam in je nerazpečateno vrnem na Vašo adresu nazaj!

Glede dogodkov v Starem Trgu ne bom govoril; tam nisem bil navzoč, vprašam Vas pa samo to: Kdo pa je v Idriji naš shod razbil? Ali se niso godile tam ravno take ali še večje surovosti, kakor pozneje v Starem Trgu? Gospodje, kar je Vam dovoljeno, tega tudi nam ne smete v zlo šteti, vsaj tako liberalni bodite. Sicer pa stvar v Starem Trgu gotovo ni bila taka, kakor se je razmazala po gotovih glasilih, akoravno dotičnih dogodkov nikakor ne odobravamo. Sicer pa ste jih v prvi vrsti Vi zakrivali.

Dalje je gospod poslanec Hribar omenjal, da vedno zabavljam proti posestnikom na deželi, ki imajo nekoliko več denarja, in da hujškam ljudstvo proti njim. Želel bi, da bi bil gospod posl. Hribar navzoč, kadar jaz rogovilim po kmetih, ker bi se potem gotovo prepričal, da jaz nikdar nisem hujškal v tem zmislu. Kar se mene tiče, je ta trditev gospoda poslanca Hribarja neresnična, za druge pa ne vem in tudi nisem zanje odgovoren. Proti čemur sem se pa obračal, bilo je to, da se v sedanjih razmerah, ko kmet lakote mré, še vedno nahajajo dolgovi po 20% vknjiženi. Gospoda moja, ali nima vsak demoljub pravico in dolžnost, delati na to, da se odpravijo taki dolgovi, in svariti ljudi, da ne gredo več brez nade in upanja, da bi kedaj mogli poplačati dolgove, v žrela takih pijavk. Zato smo začeli ustanavljati Raiffeisenove posojilnice, da se ljudstvo reši tistih pijavk, pa naj so Vaše ali naše stranke. To je v resnici narodno delo, taka vprašanja, naj so naša skrb, da bomo postali gospodarji na svoji zemlji in imeli zagotovljen obstanek, ne pa,

da bi se večno pulili samo za jezik. Tudi jaz sem v narodnem oziru radikalec v tem smislu, da odločno zahtevam za narod slovenski vse naravne in državne pravice, ali časi zahtevajo še nekaj drugega. Resni so dnevi in socialno vprašanje siloma trka na vrata, kakor je že naglašal v zbornici bivši naš tovariš Šuklje z veliko večjo zgovornostjo, nego bi bilo meni mogoče. Socialno vprašanje, to je polje, na katerem edino je mogoče združenje v skupno delovanje za obstanek in razvoj naroda našega.

Ne bom več na dolgo govoril, ampak samo to še rečem: Ločijo nas načela, a v mnogem oziru tudi samo predsodki. Sodite nas nepristransko po dejanjih, ne po tem, kar se iz zakotja pisari proti nam po časnikih, ki so največ storili in so največ krivi, da se je nezaupanje pričelo in strastni prepir med nami vnel. Gospodje, večkrat se govori o „liberalcih“. V dobrem pomenu besede namreč: Daj vsakemu svoje kar mu gre — smo lahko vsi liberalni, in sem tudi jaz, toda v slabem pomenu, kakor sedaj velja v verskem in političnem oziru, odklanjam odločno za svojo osebo tako očitjanje. Če ste Vi pravi liberalci, zakaj ste me spodili iz ljubljanske čitalnice z besedami: „Kaj ima tukaj opraviti ta far?“ To se je meni zgodilo, kaj pa se bi bilo še le zgodilo kakemu dr. Mahničju? (Veselo.) Tako postopanje gotovo ni liberalno, kakor si jaz tolmačim pravo liberalnost. Želim pa, da bi se s časom sporazumeli, da preneha prepir, a to bo mogoče v teku let, če ponehajo Vaši predsodki do nas in če obveljajo krščanska načela v javnem življenju. Boj ni naš namen, ampak sredstvo, da se zjasnijo pojmi. To želim v prid našemu narodu in deželi Kranjski. (Živahno odobravanje na levi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarja.

Grof Badeni in Mladočehi. O razmerju mej ministerskim predsednikom in Mladočehi se je nekoč poslanec Eim izrazil tako-le: Res je sicer, da je odstopil grof Thun z ozirom na Mladočehi, vendar bode v kljub temu ostala njegova stranka v dosednji opoziciji nasproti vladi. Ministerski predsednik poudarja neprestano, da je mogoča rešitev češkega vprašanja le tedaj, ako se dožene sprava z Nemci. Sporazumljenje z Nemci in Mladočehi je pa še jako daleč. Mladočehi bodo in morajo tudi nadalje zahtevati, da se ozira vlada tudi na moravske Čehe in se jim izroči deželna uprava, ki je sedaj v nemških rokah. Ako se bodo pa Nemci še nadalje upirali češkim zahtevam, tedaj je izključeno vsako sporazumljenje. Poleg tega zahtevajo Mladočehi, da vlada pospešuje narodno enakopravnost za šleske Slovence. — Kakor je iz tega razvidno, ni povedal poslanec Eim nič novega. Jedno je gotovo, da si namreč grof Badeni veliko prizadeva za spravo mej Mladočehi in Nemci, kar pa ne bode tako lahko mogoče, posebno tako ne, da ne bi žalil jednega obeh narodov.

Dunajske občinske volitve in socialna demokracija. V ponedeljek zvečer se je vršilo na Dunaju 16 socialnodemokratskih shodov z dnevnim redom: „Naša brezpravnost v dunajski občini.“ Najvažnejši je bil shod v prvem okraju, ker je bil ta shod prvi večji nastop socialistov. Na shodu je govoril žid dr. Adler, ki je pojasnjeval, da antisemitje niso prav ravnali povodom razpustitve mestnega zbora, ker se je s tem krivično postopalo z občinsko avtonomijo. Potem je pa naučeval zbrane poslušalce za svoja načela in izrazil nado, da se bode pri prihodnjih volitvah posrečilo socialni demokraciji, pridobiti večje število dunajskih volilcev in potemtakem tudi nekaj mandatov v mestnem zboru. Poslednja trditev se zna v toliko vresničiti, v kolikor jih bodo podpirali židovski kapitalisti, in ti gotovo ne bodo držali rok križem, marveč dobro — mazali.

Državna podpora za ogerske protestante. Ogerski protestante avgsburškega veroizpovedanja so izvolili poseben odbor, ki naj bi sestavil spomenico na ministerskega predsednika, v kateri ima dokazati, da je dosedanja letna podpora v znesku 74.000 gld. premajhna in se torej prosi, da se ta primerno zviša. Kot posebnost je pa omeniti to, da zahtevajo protestante posebnega zakona, ki naj bi določeval vsakoletno državno podporo v znesku 400.000 gld. Dosedaj je bilo dovolj, da se je podpora vsakokrat vstavila v proračun, sedaj si pa hočejo zagotoviti vsakoletno gotovo svoto. — Ta protestantska predrznost ima tudi svoj namen.

Turinski mestni svet in 20. september.

Poročali smo že, da namerava vlada razpustiti turinski mestni zbor, ker je odklonil predlog nekaterih frimasonskih svetovalcev, naj se dovoli potrebni znesek za narodni praznik 20. septembra. Katoliški poslanci pa niso hoteli čakati, da bi jih zapodila vlada z zborniških sedežev, marveč so se sami odpovedali zborniški časti. Vsled tega je nemogoče vsako nadaljno delovanje mestnega zbora. To je nad vse razkačilo liberalne kroge in vprizorili so pred mestno hišo nepopisen škandal. Vrh tega pa je bila, skoro gotovo po dogovoru, odsotna vsa mestna straža in orožništvo, in le malo je manjkalo, da niso pobili odhajajoče katoliške odbornike. Najbolj označimo to pobalinstvo, ako omenimo, da je obsoja celo liberalna „Gazzetta di Parma.“ — Lep vzgled avite culture!

Rusija. Včerajšnji listi objavljajo carjev ukaz gledé vsporeda slavnosti povodom njegovega kronanja v Moskavi. V tem ukazu opominja car svoje podložnike, naj po moči skrbé za to, da se vse nameravane slovesnosti vršé v najlepšem redu, da se na ta način pokaže svetu, kaj vse premore mogočna Rusija. Pomenljiv je pa posebno naslednji odstavek carjevega ukaza, ki kaže, da ne bo sprememb v notranji politiki Rusije. Glasi se namreč: „Pozivljamo vse svoje zveste podložnike, naj se na imenovani dan z nami veselijo in iz dna srca prosijo delitve vseh milostij, da razlije nad nas svojega duha, da utrdi našo vlado in nas vodi po stopinjah našega nepozabnega očeta, čegar življenje in delovanje v korist drage domovine nam bode vedno svetel vzor.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. januarja.

(Občutljivi poslanec dr. Majaron.) Dan za dnevom objavlja „Narod“ napade osebne in neosnovane na poslance naše stranke. Mi smo na to molčali, a ker je že opetovano napal paslanca Pfeiferja in nazadnje zaradi vodovoda na Raki, da zanemarljivo svoje dolžnosti, povedali smo, kakor smo zvedeli iz dotične seje finančnega odseka, da je uprav dr. Majaron kot poročevalec imel važne pomisleke proti predlogu, in ako bi bili šli po njegovem, da bi bila stvar odložena (ne odklonjena, kakor smo zadnjič poročali), da zato „Narod“ nima nobenega vzroka tem povodom napadati poslance naše stranke. Ta notica pa je dala povod dr. Majaronu, da je vprašal načelnika finančnega odseka, paslanca Kluna, kako se ta notica strinja s tajnostjo odsekovih posvetovanj, in če ga je volja v „Slovenca“ popraviti, ker se stvar ni resnično poročala. Poslanec Klun je odgovoril, da to ni v nobeni zvezi s finančnim odsekom, da torej nima povoda o tem ničesar vkreniti, razen da želi, naj bi se s takimi neumestnimi malekostmi ne tratil v zbornici čes, katerega potrebujemo za važnejše stvari. — Za dostojnosti v noticah gledé poslancev naj poskrbi dr. Majaron najprej v „Narodu“. To je živa potreba.

(Kanonično umeščen) je bil danes na župnijo Prežganje, č. g. Josip Pristov, do sedaj kapelan v Dobu.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v četrtek, 23. dan januarja 1896, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznanila predsedstva. — II. Stavbinskega odseka poročilo: a) o pregledanem splošnem regulacijskem načrtu za Ljubljano; b) pripravi za gradnjo novega poslopja na mestu bivše meščanske bolnišnice. — III. Šolskega odseka poročilo: a) o nasvetih c. kr. mestnega šolskega sveta gledé povišanja dotacij za stvarne potrebe, učila in knjižnico in gledé dovolitve izvanredne podpore za ureditev šolskega vrta pri dvorazrednici na Barju; b) o dopisu c. kr. mestnega šolskega sveta zadeva jočem popolnitev mesta otroške vrtarice pri I. mestnem otroškem vrtcu; c) o prošnji mestnega učitelja Fr. Kokalja za nagrado za spisane strokovne kataloge. — IV. Občinskega svetovaleca Ivana Šubica samostalni predlog gledé ustanovitve obrtne šole mehanično-tehnične sméri.

(Nov nabiralnik za pisma) je c. kr. poštni urad postavil na stolnem trgu pri „Štefeti“ prodajalnici.

(Misijon) V nedeljo, na god sladkega Imena Jezusovega, se je začel v Konjicah sveti misijon, katerega vodita č. misijonarja Jezusove družbe, P. Franc Doljak iz St. Andraža in P. Jak. Vrhovec iz Ljubljane. Udeležba je jako povoljna.

(Žandarmarijska statistika.) S početkom leta 1896 šteje c. kr. žandarmarija na Kranjskem: Pri štabu v Ljubljani 1 majorja, 1 ritmojstra-računo-

vodja, 4 stražmojstre. Pri službenih oddelkih: 1 ritmojstra I. reda, 2 poročnika, 11 stražmojstrov, 60 četovodij in 205 žandarmov. Vseh žandarmarijskih postaj je 72. Jeden žandar ima varovati in čuvati 1807 oseb — dokaz, da smo Kranjci vendar le miroljubno ljudstvo.

(Šola na Grmu.) V zadnji seji deželnega zbora je bil vsprejet tudi naslednji predlog poročevalca Povšeta, oziroma finančnega odseka: Deželnemu odboru se priporoča, da se dogovarja s poljedelskim ministerstvom ob osnovi posebnega kuratorija za deželno vinarsko šolo in o tem stavi v prihodnjem zasedanju primerne predloge. — Dalje je bil vsprejet z večino predlog poslanca viteza Langerja, naj deželni odbor, ko bi bilo treba, plačo zviša vrtnarskemu pomočniku ter mu da naslov „sadnega vrtnarja“.

* * *

(Nesreča za nesrečo.) Poštena zakonska Ratej iz Kaceneka sta imela lani v pisarni poplačati dolg okoli 100 gld. Ker dopoludne nista zgotovila svojega posla, sta šla opoludne v krčmo. Ko se popoludne vrneti v pisarno, nimata več denarja. Ker sta že oba priletna, jima je gotovo zvit slepar denar izpletel. Mladi knez Windischgrätz se je plakajočih Ratejev usmilil ter jima — brezobrestno — posodil potrebni denar. Letos na predvečer sladkega Imena Jezusovega njima je pa hudobnež ubil sina Janeza, ki bi bil moral stariše svoje preživiti. Vzrok še ni znan. Bržčas je nesrečno ljubosumje. C. kr. okrajno sodišče konjiško je že začelo preiskovati to hudodelstvo. Naj bi ponočnjaki dobili zasluženo plačilo.

(V Ptuj) je gospodu c. in kr. polk. zdravniku dr. Jan. Schiffer-u umrla 18. januarja njegova tašča gospa Roza Hofman, vdova po pokojnem dr. Jos. Hofmanu iz Prage.

(S Šaleške doline.) Pretežlo nedeljo ustanovili so v krčmarja Raka gostilni društvo „Südmarek“. Rak je bojda odbornik, „Fabriksfranzl“ predsednik, Pavline blagajnik, Vinko tajnik, Miha Pichler podpiralni ud, Franc Smodiš, Ancelin in nekaj Vošnjakovih delavcev. Vprašam le Slovence Šaleške doline, ali hočemo še nadalje naše krvavo zaslužene krajcarje tem našim preganjalcem iz posestev, podedovanih od naših očetov? Ali ni to naša sramota? Mislim, da bode nas vendar jedenkrat pamet srečala?

(Načrt novega lovskega zakona) je izdelal štajerski deželni odbor, po katerem bi se smeli v krajih, kjer so večinoma vinogradi, celo leto zajci streljati. V krajih, kjer se le deloma bavijo z vinarstvom, se bodo zajci le v tistih občinah smeli vse leto streljati, kjer temu pritrdi občinski zastop. Želeti bi bilo, da se enaka vojska napove škodljivemu glodalcu tudi po krajih, kjer se bavijo kmetje s sadjarstvom.

(Štajerski Nemci) so hoteli zopet pokazati, kako gorko simpatizujejo s svojimi bratci v „rajhu“. Nameravali so prirediti izvanredno slavnost v proslavo petindvajsetletnice zjedinenja nemškega cesarstva. Sestavili so v to svrhu slavnosten govor ter ga predložili policijskemu ravnateljstvu. Poslednje jim je pa vendar pokazalo, da so še na avstrijskih tleh, in je zaplenilo omenjene govore.

* * *

(Veronauk na celovški realki.) Iz Celovca 19. jan: Kakor jeden mož, odklonila je koroška liberalna stranka predlog knezoškofa dr. Kahna, naj se tudi v treh višjih razredih celovške realke uvede veronauk. Ostali so zvesti svojim liberalnim načelom, da treba mladino vzgajati brez Boga. Učiteljstvo in vodstvo realke, dež. šolski svet, dež. odbor, liberalna večina dež. zbora, nadzornik Zindler, vsi, vsi so bili jedini v tem, da veroučitelj ne sme prestopiti pragu šolskih soban, vsi so jednoglasno odklonili veronauk! Kakor bomba raznesla se je zato novica, da vlada sama izroči našemu deželnemu zboru predlog, naj se vpelje i v višjih razredih veronauk! Tableau! — Ekscelencija Schmidt-Zabierow in zvesti oproda mu dr. Gobanc sta se v dež. šolskem svetu postavila po koncu knezoškofovemu predlogu. V zbornici sta molče odobravalta početje liberalne večine in sedaj jima pošlje osrednja vlada ta predlog! S kakšnimi čutili sta ga neki vsprejela! Kje ostanejo sedaj tisti „temeljni razlogi“, ki so vodili nasprotujočo kliko!? — Radovedni smo sedaj, bodeta li ekscelencija Schmidt-Zabierow in dr. Gobanc imela pogum zastopati vladni predlog pred deželnim zbornico. Da to storita, potem vsa čast toliki — mnogostranosti in značajnosti, ki zna tako naglo zasukati se v povsem principijelnih vprašanjih! Ali jim bode

danes belo, kar jim je še sinoči bilo črno! — Če hočeta Schmidt - Gobanc biti dosledna, morata takoj ostaviti svoji mesti, kajti v tako važnem vprašanju ostati tako na cedilu, mora vendar biti preveč za drugače tudi trdo kožo.

Mi Slovenci ne bomo žalovali ne za jednim, ne za drugim!

* * *

(Iz Trsta) se poroča: Pretečeno soboto je skočil v morje s ceste poleg Miramara neznan človek ter vtonil. Sedaj se je dognalo, da je samomorilec stavbinski podjetnik Filip Badrich z Reke, ki je povzročil, da se je sesula stavba, o kateri smo nedavno poročali in pri kateri se je ponesrečilo več delavcev. V Trstu je imel nekaj sorodnikov.

(Zatiralci slovenske mladine.) Odbor, ki zastopa slovenske stariše v borbi za slovensko šolo, se je osebno prepričal o nerabnosti Catinellijske vojašnice za šolske namene; enako so se prepričali vsi stariši, ki so vpisali otroke v novo šolo, — in tudi zato niso poslali včeraj tje doli svojih otrok. Vsled tega je odbor naprosil zdravnika dr. Rojca, naj pregleda šolsko poslopje v zdravstvenih ozirih. Dr. Rojca je vestno pregledal prostore in izdal potem to spričalo: Naprošen od slovenskih starišev, ki imajo otroke godne za obiskovanje ljudske mestne šole, pregledoval sem podpisanec nekdanjo Catinellijsko vojašnico v Podturanu, namenjeno sedaj za šolsko poslopje. Ob tej priliki našel sem sledeče: Hišo neposredno obkrožujejo od one strani zaporedoma stranišča, kurniki in odprta gnojlišča sosednih kmetov; od nasprotne strani pa odprt smrdljiv odtok gnojišč iz uličnega kanala. Voda v odprtem kanalu je gnojnica, ki zaostaja in vedno močno smrdi. Šolska stranišča so v sredi poslopja in takó urejena, da bodo vedno kužila zrak v celem poslopju. Vse novoizdane stene rečenega poslopja so še popolnoma vlažne in bodo — ako se okna zapró, še bolj pa, če se zakurijo peči — nezdrav sopar izparovale. Radi nezdrave lege, radi vedno okuženega zraka v najbližji okolici in v poslopju samem, bo to poslopje za šolo vedno nesposobno; dokler se pa zidovi ne posušijo, je že po postavi prepovedano prebivanje v takem poslopju tudi odraslim ljudem, — tembolj je pa nevarno za nežne otroke, ker je nevarnost velika, da dobe difteritis in druge nalezljive bolezni radi okužene okolice, ali pa davico in druge bolezni radi vlage zidov in radi okuženega zraka v šoli vsled slabe lege šolskih stranišč. V Gorici, 19. januarja 1896. Dr. Aleksij Rafael Rojca, zdravnik. Na podlagi tega strokovnjaškega spričala je šla nova pritožba na deželni šolski svet, — čegar dolžnost je zdaj, prepričati se o resničnosti v spričalu določno naštetih, v neob kritečih, uprav nečutenih pomankljivostij poslopja, kamor hoté zatiralci slovenske mladine pošiljati naše otročiče vsak dan v šolo. Tako piše „Primorec“. — Upati je, da vkljub najhujšim laškim protigitacijam Slovenci vendar enkrat iztožujejo pravico za slovenske ljudske šole v Gorici.

(Obsodba zaradi demonstracije proti dvojezičnim napisom v Piranu.) Med onimi uporniki, ki so svojedobno na trgu Tartini v Piranu metali kamene na sodnega slugo Ruzzierja, ko je isti snemal samoitelijansko tablo raz sodno poslopje, da se ista nadomesti z dvojezičnim napisom, bil je tudi sedaj 13letni Lucijan Zechin. Istega je svoječasno obsodilo piransko sodišče, ker mali revolucionar ni izpolnil še 14. leto, samo na teden dni je. Proti tej obsodbi vložila je fantalinova mati utok na tržaško prizivno sodišče. Minolo soboto je isto razpravljalo o tem utoku. Z ozirom na mlečnozobno dobo tega fantalina znižalo mu je prizivno sodišče kazen na štiri dni zapore. Ta cvetka piranske „mularije“ obnašala se je pred sodiščem jako drzno. In to drzovitost imenuje liberalni „Il Piccolo“ — „tranquillità d'animo, superiore alla sua età“, pobalina samega pa nazivlja „una simpatica figurina“.

(Iredenta.) V tržaškem italijanskem poluslužbenem listu čitamo, da so te dni nepoznani zlikovci (bržkone dijaki) zamazali podobo Nj. Velikanstva, visečo v neki sobi tukajšnje občinske višje realke. Kaj je storilo ravnateljstvo z ozirom na ta nov pojav tržaške iredente, o tem ni slišati ni-

česar. Taki pojavi odpustne „otročarije“, — kakor nazivljajo izvestni gospodje iz umevnih vzrokov taka hudodelstva — so sad „liberalne“ — laške vzgoje. Boljšega argumenta pač ni trebalo za poddržavljenje naših občinskih srednjih šol!

(Preiskava v Piranu zaradi žaljenja hrvatskih poslancev.) Kakor poročajo iz Pirana tržaškemu „Piccolo della Sera“, dospel je 16. t. m. zvečer namestniški koncipist dr. Fabrizi v Piran s posebnimi pooblastili od strani okr. glavarstva koperskega. — Dr. Fabrizi naj preiskuje oni znani dogodek, ki se je pripetil v Piranu hrvatskim deželnozborskim poslancem. Pooblaščenec dr. Fabrizi da je zaslišal vse izvoščake, ona dva težaka, ki sta popustila kovčka, dasi sta bila plačana, jednega pilota in nekega moža, ki je bil baje slučajno prisoten, ko se je vršil napad na poslance. Nadejamo se, da bodejo oblasti v tem slučaju postopale proti krivcem kar najstrožje, da dobijo uporni, razuzdani duhovi v Piranu zasluženo lekejo. Sicer pa je značilno to za ljudi, ki še zbijajo šale iz poštenih ljudij in uglednih mož, kojim se je dogodila tolika krivica in nečuvno nasilstvo. „Il Piccolo“ smeši vrle poslance; ve naj, da po onem dogodku njegovi somišljeniki piranski sicer niso postali smešni, pač pa — umazani, še bolj nego so bili dosedaj. „Un' allegra comitiva“ — nu da, kdor nima zmisla in čuta za človeško dostojanstvo, temu se zdi vse smešno.

Društva.

(Društveni praznik katol. društva za delavke) se je preteklo nedeljo po vspredu prav slovesno obhajal. Zjutraj ob 7. uri je bila mestnožupnijska cerkev sv. Jakoba napolnjena do zadnjega kotička. Ker društvo do sedaj šteje nekaj nad 700 udov, je razvidno iz tega, da je k sv. opraviilu prihitelo tudi veliko družega ljubljanskega občinstva, katero se vedno bolj zanima za blagor delavskega stanu. Preč. gosp. predsednik, kanonik Jan. Rozman je v prisrčnih besedah govoril o prazniku presv. Jezusovega imena. Med sv. mašo, katero je č. g. stolni vikar Matija Mrak opravil za mrtve društvene člane, so društvene pevke pod vodstvom bl. g. L. Belarja res tako izvrstno pele, da je bil po svetem opraviilu samo jeden glas: „Tako lepega in ganljivega petja že dolgo nismo slišali“. Po sv. maši je bil blagoslov z Najsvetejšim po rimskem obredu in na to skupno sv. obhajilo, katerega so se vdeležile, kakor je bilo videti, gotovo vse društvenice. — Pri večernem shodu so se vrstile primerne deklamacije in pesmi. — Č. gosp. stolni vikar Fr. Birk pa je v jako poljudnem govoru navzočim narisal pomen praznikov, oziraje se na nedelj. evangelij, na skupno sv. obhajilo ter na Jezusovo ime, katero naj delavke vedno ohrani v lepi edinosti in ljubezni. Po zahvalnem govoru preč. g. predsednika, je sledila živahna dražba, katera je vzbudila prav veliko nedolžnega veselja.

(Slovensko delav. pevsko društvo „Slavec“) ima v nedelj. 26. t. m. svoj redni občni zbor v salonu pri Perlesu ob 2. uri popoldne. Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginika. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev novega odbora. 6. Razni nasveti in interpelacije. Odbor.

Telegrami.

Dunaj, 21. januarja. Nadvojvoda Karol Ludvik, nadvojvodinja Marija Terezija s hčerama, nadvojvodinjama Marijo Annunciato in Elizabeto ter nadvojvoda Ferdinand Karol so nastopili danes potovanje na vzhod.

Sredec, 21. januarja. „Agence Balcanique“ poroča: Danes se je otvorilo sobranje. Radi neugodnega vremena je odsotnih več poslancev. Včeraj ni dospel noben vlak. — Trdi se, da se povrne princ Ferdinand najdalje do 27. t. m. V parlamentarnih krogih še vedno upajo, da se vrši prekrst princa Borisa koncem tega meseca.

Sredec, 21. januarja. Obravnava gledé Stambulovega umora se prične sredi februarja.

Pariz, 21. januarja. Zbornica je pričela danes s posvetovanjem o posojilu za Tonking v znesku 80 milijonov.

Madrid, 21. januv. Brzjav iz Havane poroča: Kapitan Sanchez je s svojimi vojniki napadel večjo vstaško četo ter jo po dolgotrajnem hudem boju popolno premagal. 30

vstašev je ubitih, in nad 100, mej njimi vodja Numez, ranjenih.

Madrid, 21. januarja. Danes došle brzjavke iz Havane poročajo, da je položaj ugoden, in zatrjujejo, da španske čete marljivo zasledujejo vstaše in da so bili ti prisiljeni ostaviti pokrajine Pinar del Rio in Havana ter se umakniti proti vzhodu. Maršal Martinez Campos je prejel od kraljice brzjavno zahvalo ter odpotoval iz Havane. Pri odhodu ga je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo.

Bern, 21. januarja. Zvezni svet je sklenil povabiti vse evropske vlade na mejnarodni shod, ki se ima vršiti letošnje spomlad v Bernu in na katerem bi se posvetovalo o železnicah in prometu.

Carigrad, 21. januarja. Dosedanji poslanik na Dunaju, Galib - Bey, je odpotoval včeraj na Dunaj, da izroči svoje odslovno pismo.

Tuji.

20. januarja.

Pri **Storu**: Pollak, Ulman, Roth, z Dunaja. — Klein iz Gradca. — Gruđen iz Idrije. — Nemeš iz Kokre. — Jagodie iz Novega Mesta.

Pri **Matiču**: Hueber, Linhart, Hilfreich, Wallheim, Weiss, Neuman, Eder z Dunaja. — Felle iz Gradca. — Wolf iz Trsta. — Felbinger iz Celovca.

Pri **Lloydu**: Schmidt, Carplus z Dunaja. — Jakša iz Loke. — Berlic iz Mošenj.

Pri **Južnem kolodvoru**: Petrovž iz Trebnjega.

Pri **bavarskem dvoru**: Schleimer, Hiris iz Kočevja. — Müller iz Beljaka.

Pri **avstrijskem caru**: Kramar iz Št. Vida. — Rome iz Stor.

Tržne cene v Ljubljani

dné 22. januarja

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . .	7 80	Špeh povojen, kgr. . .	64
Rež, „ . . .	7 30	Surovo maslo, „ . .	80
Ječmen, „ . . .	6 40	Jajce, jedno . . .	3
Oves, „ . . .	6 80	Mleko, liter . . .	10
Ajda, „ . . .	7 50	Goveje meso, kgr. .	64
Proso, „ . . .	6 50	Telečje „ . . .	64
Koruz, „ . . .	5 50	Svinjsko „ . . .	60
Krompir, „ . . .	2 80	Kostrunovo „ . . .	40
Leča, hktl. . . .	12 —	Piščanec	55
Grah, „ . . .	12 —	Golob	17
Fizol, „ . . .	10 —	Seno, 100 kgr. . .	2 40
Maslo, kgr. . . .	90	Slama, 100 „ . . .	2 70
Mast, „ . . .	70	Drva trda, 4 kub. m.	7 —
Špeh svež, „ . . .	60	„ mehka, 4 „ „	5 —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
21	9. zvečer	747 7	—3 7	sl. vzh.	jasno	
22	7. zjutraj	746 2	—3 5	sr. jvzh.	oblačno	0 0
	2. popol.	745 0	—3 0			

Srednja večerajšna temperatura —2 8°, in za 0 5 pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Andreja Vidmarja iz Rakitne zemljišče (2105 gld.), terjatev 180 gld., dné 18. februarja (ponovitev) na Vrhniki. Jakoba Kovača iz Brezovice nepremakljivo posestvo (5270 gld.), terjatev 989 gld. 48 kr., dné 1. febr. in 4. marea v Ljubljani.

Vpis tvrdke.

Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je izvršil v združnem registru vpis tvrdke „Hranilnica in posojilnica v Mošnjah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“ s sedežem v Mošnjah. Zadruga prejema denar na obresti, dobiva denarna sredstva s svojim združnim kreditom in daje posojila. Tačasni načelnik zadruge je g. Ivan Berglez, župnik v Mošnjah.

Zahvala.

65 1—1

Za mnogoštevilne dokaze srčnega sočutja mej boleznijo in povodom smrti naše iskreno ljubljene in nepozabne matere, gospe

Celestine Ekel roj. pl. Stransky

vdove c. kr. vladnega svetnika

za mnoge krasne vence, kakor tudi za obilno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo vsem ljubim, visokočastnim prijateljem, znalcem in sorodnikom od blizu in daleč tem potom najiskrenejšo in sočutnejšo zahvalo, ker nam je nemogoče, zahvaliti se vsakemu posamniku.

Žalujoči otroci.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bazirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Trgovski pomočnik

vešč v trgovini špecijskega blaga, zmožen slovenskega in nemškega jezika z dobrimi spričevali, želi svojo dosedanje službo spremeniti. Njegovo ime pové upravištvo »Slovenca«. 66 3—1

Zavod
34 za 26-1
umetnost
slikarij
na
steklo
B.Škarda
v Brnu.
Specijaliteta:
Izdelovanje cer-
kvenih oken.
Sedemkrat odlikovan.
Ceniki zastoj
in franko.
Katalogi na upogled.

Prečast. duhovščini
za liturgično uporabo najbolje priporočeno
V. A. Vinding-a
v Bistrič ob Dravi na Koroškem
patentovano, na posebni način prirejeno
ogljje za kadilnice
100 komadov gld. 1.80. poštni zabojček po
150, 200 in 300 komadov.
Pri naročilih blagoviti naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto ogljje za kadilnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III, Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-48

V Vodmatu pri veliki cesti zraven tovarne za salame hiš. št. 94 je

pet manjših in večjih stanovanj

s povavnimi sobami in prostornimi kuhinjami préej v najem oddati. — Tudi se oddá jedna velika in jedna manjša vinska klet. 67 1—1

Schicht-ovo
patent-milo

z znamko „labud“ je najboljšje izmed katerega-koli mila.

56 2

Najlepše darilo

godovne in svečane prilike.

Olnati portret 85×75 cm

Antona Martina Slomškega,

najfineje po najboljšem izvirniku izveden, na platno napet, v zlatih kovinsko-barok, antik-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gld. dobiva se v trgovini

D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovincem, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohora; njemu se zahvaliti za najboljše in najlepše pedagoške spise in domovinsko ljubezen v nemajotne pesni. On bil je najodličnejši buditelj naroda, in najbolj vneti zagovornik pravice Slovencev. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostane vedni ponos in dika Slovencev. 741 10—6

Konrad Hopferwieser-jev c. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izveščal v največjih in najslovičnejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: **E. F. Walcker** v Ludwigsburg-u, **W. Sauer** v Frankobrodu in **F. G. Weigle** v Stuttgart-u, torej morem takó gledé na umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novostij kar najboljše ustreči. — Priporočilna pisma so na razpolago. — **Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštna postrežba.** 23 26—12

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. priv. tovarne, ustanovljene leta 1832 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Rad pre mnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličila za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremučno mazilo. Vsakovrstne tinte, svetla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 33 52—2

Kovertes firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkeje ceni.

V zalogi Katoliške Tiskarne v Ljubljani izšlo je ravno kar:

12 Marijinih pesmij

za mešan zbor zložil

Janez Pogačnik

op. 8.

Cena partituri 50 kr. Vsak glas velja 10 kr. Po pošti 5 kr. več.

Tesarski obrt

v Ljubljani,

Nove ulice št. 5

Se priporoča v vsa tesarska stavbena dela.

— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu primerno nizke.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 26—21

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster

in zapriseženi izvedenec c. kr. deželne sodnije.

Dunajska borza

Dne 22. januarija.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 " 85 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 60 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 60 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1010 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	361 " 50 "
London vista	121 " 40 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 40 "
30 mark	11 " 87 "
30 frankov (napoleonidor)	9 " 63 "
Italijanski bankovci	44 " 15 "
C. kr. cekini	5 " 71 "

Dne 21. januarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	147 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 " — "
Dunavske vravnave srečke 5%	128 " — "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 25 "
Priporitne obveznice državne železnice	220 " — "
" južne železnice 3%	169 " 80 "
" južne železnice 5%	131 " 50 "
" dolajnskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	134 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 25 "
Salmove srečke, 40 gld.	67 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	70 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	52 " — "
Ljubljanske srečke	23 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	165 " — "
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3350 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	486 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99 " 25 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	60 " — "
Montanska družba avstr. plan.	85 " — "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164 " — "
Papirnih rubljev 100	129 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. svaerovanje za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego koristij je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.